

به بهانه ۲۷ شهریور روز ملی شعر فارسی

مادر ساحت شعر زندگی می‌کنیم

یوسف حیدری
گزارش نویسن

طوری است که شعر با ما عجین شده. مطالعه ادبیات و شعر ربطی به سواد و مقام ندارد. در کوهپیمایی انسان‌های معمولی شریف و دانایی دیده‌ام که عاشق شعر و ادبیات و دیوان حافظ و مولانا هستند اما این عشق و دانایی را حتی در برخی از استادان دانشگاه نمی‌بینم.»

دکتر نظری به یکی از ابیات شعر سعدی اشاره می‌کند که زندگی‌اش را متحول کرد: «۱۷۰ آذر سال ۱۳۵۴ وقتی دانشجوی پزشکی اصفهان بودم نیروهای گارد وارد سلف سرویس دانشگاه شدند و با باتوم به ما حمله کردند. من با یک ضربه بیهوش شدم. روز بعد با سر شکسته و بخیه شده برای بردن کتاب و وسایلم به دانشگاه برگشتم اما مأموران بازداشت‌م کردند و با ۶۰ نفر دیگر به بازداشتگاه بردند. ۱۹ سال داشتم و نگران پدر و مادرم بودم. هوا سرد بود و مایک ماه در بازداشتگاه ماندیم. یک روز چشمم به شعری خورد که با رمی روی دیوار نوشته شده بود. «مرد آن است که در کشاکش دهر/ سنگ‌زیرین آسیا باشد» خیلی آرام شدم. بعدها هم این شعر را با همه وجود در زندگی‌ام لمس کردم. وقتی از یک گردان ۱۲۷ نفری که ۱۴ نفرشان پزشک بودند و فقط چند نفر زنده از جبهه برگشتیم و همه شهید شدند، داشتم دیوانه می‌شدم، باور کنید این شعر آرامم می‌کرد.»

پرویز صالحی علاقه زیادی به شعر عرفانی دارد. او را در مطب دکتر ملاقات می‌کنم. او معتقد است شعر عرفانی در زندگی‌اش جاری بوده و همیشه حضور دارد: «شعر در ادبیات فارسی به دویخش عرفانی و غیرعرفانی تقسیم می‌شود. شعر عرفانی به نوعی عشق ورزیدن به خالق است و این ممکن نیست مگر اینکه سراینده شعر عاشق خالق و در تمام زندگی تسلیم او باشد. شعر عرفانی

یک بیت شعر سعدی که روی دیوار بازداشتگاه حک شده بود، مسیر زندگی‌اش را تغییر داد «مرد آن است که در کشاکش دهر/ سنگ‌زیرین آسیا باشد» گاهی یک بیت یا حتی یک مصرع شعر این طور زندگی انسان را دگرگون می‌کند و البته همه ما شعرهای زیادی به یاد داریم که در قالب ضرب‌المثل به کار می‌بریم و اصلاً نمی‌دانیم شاعرش کیست، اما هرچه هست به قول گوته شاعر فرانسوی، شعر تمام آن چیزی است که در زندگی ارزش به یاد سپردن دارد.

دکتر نادر نظری جراح عمومی سال‌هاست در کنار طبابت دستی هم بر قلم دارد و در گفت‌وگو با بیماران و دوستانش از شعر و ضرب‌المثل زیاد استفاده می‌کند. می‌گوید یک بیت از شعر سعدی سرلوحه زندگی‌اش شده و بارها آن را با همه وجود لمس کرده است: «متأسفانه من هنر سرودن شعر ندارم اما علاقه زیادی به اشعار کلاسیک و شعر نوینما تا این‌هاج از رودکی تا بهیمانی و عماد خراسانی دارم. همیشه در اولین فرصت و بین معاینه بیماران یا خلوت بودن مطب با دیوان حافظ، گلستان سعدی، مثنوی مولانا، فیه مافیه تا «پیر پریشان نشین» این‌هاج خلوت می‌کنم. خواندن و سرودن شعر در خانواده ما موروثی است. پدری‌زگم با سواد کمی که داشت در میهمانی‌ها و مراسم مختلف و حتی گردش با نوه‌ها شعر می‌سرود و می‌خواند. پدرم هم در سرودن شعر قواعد را می‌دانست و اشعار زیبایی می‌سرود. حتی در تولد هر نوه شعری برای اومی‌سرود، البته طبیعت‌ما ایرانیان و شرایط تاریخی که بر این سرزمین گذشته

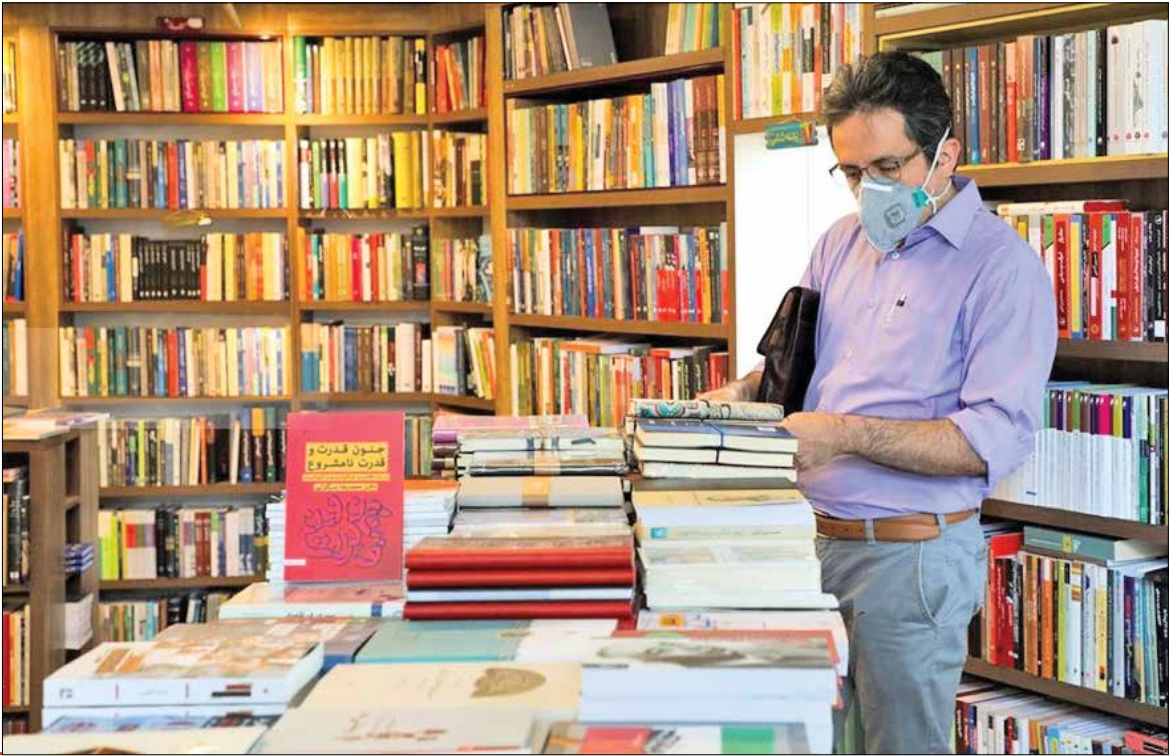
و بازیگری که او را با نقش «شهریار» ش می‌شناسیم، معتقد است شعر یک فلسفه و جهان بینی است: «شعر برای من دستاویزی است برای زیست بهتر. من در شعر اقتصاد، زیست، فرهنگ و هنرم را پیدا می‌کنم. «ایزومی شیکی بو» یکی از معروف‌ترین زنان شاعر عصر طلایی شعر ژاپن که بیش از هزار سال قبل در این کشور زندگی می‌کرده می‌گوید «اگر بچه‌ها نبودند زندگی قابل تحمل نبود/ براجستی می‌توان بیزار شد از این هستی ملال آور/ اما چگونه می‌توان از آن دل‌کند وقتی کودکی بر آن راه می‌رود...» این شعر تحول بزرگی در زندگی من ایجاد کرد. به من یاد داد تا زمانی که کودکی در جهان است انسان باید تلاش کند و امید داشته باشد حتی اگر با مشکلات زیادی مواجه شود. هر کودک امیدی است برای آینده و این فلسفه‌ای است که از این

بانوی شاعر ژاپنی آموختم. شعر برای من فلسفه حیات است. صاب می‌گوید «تامل راه نام‌هوار را هموار می‌سازد» یعنی اگر تأمل کنی می‌توانی مشکلات را حل کنی یا مثلاً فردوسی درباره کسانی که ذات بدی دارند می‌فرماید «تواز تیرگی روشنایی مجوی» یعنی انتظار داشتن از بعضی‌ها بیهوده است. همه این‌ها درس زندگی هستند. جایی که وحشی بافقی می‌گوید «توان با شوق، کوهی را زجا کند» یعنی با انرژی هر کاری را شروع کنی موفق می‌شوی. چقدر این اشعار و ابیات زیبا هستند و با به کارگیری آنها می‌توانیم زندگی فردی و اجتماعی را متحول و راحت زندگی کنیم. مثلاً سعدی می‌فرماید «چو دشنام گوئی دعا شنوی» یعنی اگر به جهان انرژی منفی بدهی انرژی منفی می‌گیری یا در جای دیگری می‌گویی «ز آب خرد، ماهی خرد

خیزد» درس این بیت در زندگی یعنی از کار کوچک نمی‌توانی درآمد بزرگ داشته باشی. اندیشه کوچک نتیجه بزرگی نخواهد داشت با این بیت که «قناعت توانگر کند مرد را». درس بزرگ این بیت در زندگی اجتماعی ما یعنی اگر قناعت کنیم، عمر انسان، خاک و زمین او بیشتر می‌شود. اگر خودرو شخصی را بی‌دلیل سوار نشویم و با مصرف بنزین هوا را آلوده نکنیم زمین عمر بیشتری می‌کند و پرنده‌ها هم بیشتر زندگی می‌کنند.»

و عطار و خلیلی از آثار مهم ادبیات کلاسیک ایران را مطالعه کرده‌ام. اما به اقتضای شغل و رشته تحصیلی تقریباً از شعر و ادبیات دور شدم. هر جا شعری ببینم تمناً با علاقه مطالعه می‌کنم و گاهی اوقات برای دور شدن از فضاهای خسته‌کننده روزانه به شعر پناه می‌برم. متأسفانه فضای مجازی در زندگی و کار ما پررنگ است و زمان کمتری را برای علایق شخصی داریم. در کنار اشعار کلاسیک شاعران قدیم برخی از اشعار جدید که به فضای زندگی امروز نزدیک است برایم محبوب هستند. مثلاً اشعار حسین منزوی که یکی از آنها به‌نام پلنگ بسیار جذاب است. بیت آخر این شعر تأثیر زیادی روی من گذاشته «چه سرنوشت غم انگیزی که کرم کوچک ابریشم/ تمام عمر قفس می‌بافت ولی به فکر پریدن بود»

ایوانفیل ششلی، ایران

۴۴

سارا کنار ایستگاه مترو مشغول صحبت با تلفن است. وقتی از او درباره دنیای شعر و تأثیر آن در زندگی‌اش می‌پرسم دیوان حافظ را از کیف دستی‌اش بیرون می‌آورد و مقابلم می‌گیرد. می‌گوید زندگی بدون شعر معنا ندارد. برای همین امروز در خانه خیلی از مردم

یک یا چند جلد کتاب شعر می‌بینی. کتاب شعر بسیاری از شاعران کلاسیک مثل سعدی، مولانا و خیام را دارم و این دیوان حافظ هم همیشه همراه من است و تقریباً همه اشعارش را حفظ هستم. خیلی از اوقات از اشعار سعدی و مولانا و حافظ الگو می‌گیرم و به آن عمل می‌کنم

جدول روزنامه ایران دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

- ۸- یاقوت- دیالکتیک- زمین دور از آبادی
- ۹- واژه‌پرسش- شرح کتاب اوستا- از وسایل خنک کننده
- ۱۰- تپانچه- شخص غیر معلوم- تسهیلات- کلام پرسش
- ۱۱- کرسی‌وعظ- آشفته‌گی‌لرزش- شامل همه
- ۱۲- اول، دوم و...- خودروی ایرانی- پول «چین»
- ۱۳- چوپکار- بالن دریایی- آبادی
- ۱۴- نخستین و یکمین- سراسر- ماه پاییزی
- ۱۵- دواستان «کانادا»- سلاح قدیمی

- ▼عمودی:
- ۱- سنتی فلسفی- هراس انگیز
 - ۲- یک نوع کشتی- فتوکپی خنک- لازم بودن
 - ۳- زمان بی‌آغاز- ده بیلاقی رودبار- کشورها
 - ۴- افترا- بنده‌ای که خرید و فروش آن روا نباشد- شگرد- کامیون ارتشی

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
														۱
														۲
														۳
														۴
														۵
														۶
														۷
														۸
														۹
														۱۰
														۱۱
														۱۲
														۱۳
														۱۴
														۱۵

تخصصیت طبیبی -
ستورها

۷۲۲۵ شماره

نامی
مخلوط کردن

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵
۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵
۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰	۱۰۱	۱۰۲	۱۰۳	۱۰۴	۱۰۵
۱۰۶	۱۰۷	۱۰۸	۱۰۹	۱۱۰	۱۱۱	۱۱۲	۱۱۳	۱۱۴	۱۱۵	۱۱۶	۱۱۷	۱۱۸	۱۱۹	۱۲۰
۱۲۱	۱۲۲	۱۲۳	۱۲۴	۱۲۵	۱۲۶	۱۲۷	۱۲۸	۱۲۹	۱۳۰	۱۳۱	۱۳۲	۱۳۳	۱۳۴	۱۳۵
۱۳۶	۱۳۷	۱۳۸	۱۳۹	۱۴۰	۱۴۱	۱۴۲	۱۴۳	۱۴۴	۱۴۵	۱۴۶	۱۴۷	۱۴۸	۱۴۹	۱۵۰
۱۵۱	۱۵۲	۱۵۳	۱۵۴	۱۵۵	۱۵۶	۱۵۷	۱۵۸	۱۵۹	۱۶۰	۱۶۱	۱۶۲	۱۶۳	۱۶۴	۱۶۵
۱۶۶	۱۶۷	۱۶۸	۱۶۹	۱۷۰	۱۷۱	۱۷۲	۱۷۳	۱۷۴	۱۷۵	۱۷۶	۱۷۷	۱۷۸	۱۷۹	۱۸۰
۱۸۱	۱۸۲	۱۸۳	۱۸۴	۱۸۵	۱۸۶	۱۸۷	۱۸۸	۱۸۹	۱۹۰	۱۹۱	۱۹۲	۱۹۳	۱۹۴	۱۹۵
۱۹۶	۱۹۷	۱۹۸	۱۹۹	۲۰۰	۲۰۱	۲۰۲	۲۰۳	۲۰۴	۲۰۵	۲۰۶	۲۰۷	۲۰۸	۲۰۹	۲۱۰
۲۱۱	۲۱۲	۲۱۳	۲۱۴	۲۱۵	۲۱۶	۲۱۷	۲۱۸	۲۱۹	۲۲۰	۲۲۱	۲۲۲	۲۲۳	۲۲۴	۲۲۵
۲۲۶	۲۲۷	۲۲۸	۲۲۹	۲۳۰	۲۳۱	۲۳۲	۲۳۳	۲۳۴	۲۳۵	۲۳۶	۲۳۷	۲۳۸	۲۳۹	۲۴۰
۲۴۱	۲۴۲	۲۴۳	۲۴۴	۲۴۵	۲۴۶	۲۴۷	۲۴۸	۲۴۹	۲۵۰	۲۵۱	۲۵۲	۲۵۳	۲۵۴	۲۵۵
۲۵۶	۲۵۷	۲۵۸	۲۵۹	۲۶۰	۲۶۱	۲۶۲	۲۶۳	۲۶۴	۲۶۵	۲۶۶	۲۶۷	۲۶۸	۲۶۹	۲۷۰
۲۷۱	۲۷۲	۲۷۳	۲۷۴	۲۷۵	۲۷۶	۲۷۷	۲۷۸	۲۷۹	۲۸۰	۲۸۱	۲۸۲	۲۸۳	۲۸۴	۲۸۵
۲۸۶	۲۸۷	۲۸۸	۲۸۹	۲۹۰	۲۹۱	۲۹۲	۲۹۳	۲۹۴	۲۹۵	۲۹۶	۲۹۷	۲۹۸	۲۹۹	۳۰۰
۳۰۱	۳۰۲	۳۰۳	۳۰۴	۳۰۵	۳۰۶	۳۰۷	۳۰۸	۳۰۹	۳۱۰	۳۱۱	۳۱۲	۳۱۳	۳۱۴	۳۱۵
۳۱۶	۳۱۷	۳۱۸	۳۱۹	۳۲۰	۳۲۱	۳۲۲	۳۲۳	۳۲۴	۳۲۵	۳۲۶	۳۲۷	۳۲۸	۳۲۹	۳۳۰
۳۳۱	۳۳۲	۳۳۳	۳۳۴	۳۳۵	۳۳۶	۳۳۷	۳۳۸	۳۳۹	۳۴۰	۳۴۱	۳۴۲	۳۴۳	۳۴۴	۳۴۵
۳۴۶	۳۴۷	۳۴۸	۳۴۹	۳۵۰	۳۵۱	۳۵۲	۳۵۳	۳۵۴	۳۵۵	۳۵۶	۳۵۷	۳۵۸	۳۵۹	۳۶۰
۳۶۱	۳۶۲	۳۶۳	۳۶۴	۳۶۵	۳۶۶	۳۶۷	۳۶۸	۳۶۹	۳۷۰	۳۷۱	۳۷۲	۳۷۳	۳۷۴	۳۷۵
۳۷۶	۳۷۷	۳۷۸	۳۷۹	۳۸۰	۳۸۱	۳۸۲	۳۸۳	۳۸۴	۳۸۵	۳۸۶	۳۸۷	۳۸۸	۳۸۹	۳۹۰
۳۹۱	۳۹۲	۳۹۳	۳۹۴	۳۹۵	۳۹۶	۳۹۷	۳۹۸	۳۹۹	۴۰۰	۴۰۱	۴۰۲	۴۰۳	۴۰۴	۴۰۵
۴۰۶	۴۰۷	۴۰۸	۴۰۹	۴۱۰	۴۱۱	۴۱۲	۴۱۳	۴۱۴	۴۱۵	۴۱۶	۴۱۷	۴۱۸	۴۱۹	۴۲۰
۴۲۱														

حل جدول ویژه شماره ۷۲۲۵

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵
۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵
۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰	۱۰۱	۱۰۲	۱۰۳	۱۰۴	۱۰۵
۱۰۶	۱۰۷	۱۰۸	۱۰۹	۱۱۰	۱۱۱	۱۱۲	۱۱۳	۱۱۴	۱۱۵	۱۱۶	۱۱۷	۱۱۸	۱۱۹	۱۲۰
۱۲۱	۱۲۲	۱۲۳	۱۲۴	۱۲۵	۱۲۶	۱۲۷	۱۲۸	۱۲۹	۱۳۰	۱۳۱	۱۳۲	۱۳۳	۱۳۴	۱۳۵
۱۳۶	۱۳۷	۱۳۸	۱۳۹	۱۴۰	۱۴۱	۱۴۲	۱۴۳	۱۴۴	۱۴۵	۱۴۶	۱۴۷	۱۴۸	۱۴۹	۱۵۰
۱۵۱	۱۵۲	۱۵۳	۱۵۴	۱۵۵	۱۵۶	۱۵۷	۱۵۸	۱۵۹	۱۶۰	۱۶۱	۱۶۲	۱۶۳	۱۶۴	۱۶۵
۱۶۶	۱۶۷	۱۶۸	۱۶۹	۱۷۰	۱۷۱	۱۷۲	۱۷۳	۱۷۴	۱۷۵	۱۷۶	۱۷۷	۱۷۸	۱۷۹	۱۸۰
۱۸۱	۱۸۲	۱۸۳	۱۸۴	۱۸۵	۱۸۶	۱۸۷	۱۸۸	۱۸۹	۱۹۰	۱۹۱	۱۹۲	۱۹۳	۱۹۴	۱۹۵
۱۹۶	۱۹۷	۱۹۸	۱۹۹	۲۰۰	۲۰۱	۲۰۲	۲۰۳	۲۰۴	۲۰۵	۲۰۶	۲۰۷	۲۰۸	۲۰۹	۲۱۰
۲۱۱	۲۱۲	۲۱۳	۲۱۴	۲۱۵	۲۱۶	۲۱۷	۲۱۸	۲۱۹	۲۲۰	۲۲۱	۲۲۲	۲۲۳	۲۲۴	۲۲۵
۲۲۶	۲۲۷	۲۲۸	۲۲۹	۲۳۰	۲۳۱	۲۳۲	۲۳۳	۲۳۴	۲۳۵	۲۳۶	۲۳۷	۲۳۸	۲۳۹	۲۴۰
۲۴۱	۲۴۲	۲۴۳	۲۴۴	۲۴۵	۲۴۶	۲۴۷	۲۴۸	۲۴۹	۲۵۰	۲۵۱	۲۵۲	۲۵۳	۲۵۴	۲۵۵
۲۵۶	۲۵۷	۲۵۸	۲۵۹	۲۶۰	۲۶۱	۲۶۲	۲۶۳	۲۶۴	۲۶۵	۲۶۶	۲۶۷	۲۶۸	۲۶۹	۲۷۰
۲۷۱	۲۷۲	۲۷۳	۲۷۴	۲۷۵	۲۷۶	۲۷۷	۲۷۸	۲۷۹	۲۸۰	۲۸۱	۲۸۲	۲۸۳	۲۸۴	۲۸۵
۲۸۶	۲۸۷	۲۸۸	۲۸۹	۲۹۰	۲۹۱	۲۹۲	۲۹۳	۲۹۴	۲۹۵	۲۹۶	۲۹۷	۲۹۸	۲۹۹	۳۰۰
۳۰۱	۳۰۲	۳۰۳	۳۰۴	۳۰۵	۳۰۶	۳۰۷	۳۰۸	۳۰۹	۳۱۰	۳۱۱	۳۱۲	۳۱۳	۳۱۴	۳۱۵
۳۱۶	۳۱۷	۳۱۸	۳۱۹	۳۲۰	۳۲۱	۳۲۲	۳۲۳	۳۲۴	۳۲۵	۳۲۶	۳۲۷	۳۲۸	۳۲۹	۳۳۰
۳۳۱	۳۳۲	۳۳۳	۳۳۴	۳۳۵	۳۳۶	۳۳۷	۳۳۸	۳۳۹	۳۴۰	۳۴۱	۳۴۲	۳۴۳	۳۴۴	۳۴۵
۳۴۶	۳۴۷	۳۴۸	۳۴۹	۳۵۰	۳۵۱	۳۵۲	۳۵۳	۳۵۴	۳۵۵	۳۵۶	۳۵۷	۳۵۸	۳۵۹	۳۶۰
۳۶۱	۳۶۲	۳۶۳	۳۶۴	۳۶۵	۳۶۶	۳۶۷	۳۶۸	۳۶۹	۳۷۰	۳۷۱	۳۷۲	۳۷۳	۳۷۴	۳۷۵
۳۷۶	۳۷۷	۳۷۸	۳۷۹	۳۸۰	۳۸۱	۳۸۲	۳۸۳	۳۸۴	۳۸۵	۳۸۶	۳۸۷	۳۸۸	۳۸۹	۳۹۰
۳۹۱	۳۹۲	۳۹۳	۳۹۴	۳۹۵	۳۹۶	۳۹۷	۳۹۸	۳۹۹	۴۰۰	۴۰۱	۴۰۲	۴۰۳	۴۰۴	۴۰۵
۴۰۶	۴۰۷	۴۰۸	۴۰۹	۴۱۰	۴۱۱	۴۱۲	۴۱۳	۴۱۴	۴۱۵	۴۱۶	۴۱۷	۴۱۸	۴۱۹	۴۲۰
۴۲۱														